

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Toegang Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Kamerbrief rechtsbijstand (sociale advocatuur / cie-Van der Meer II / varia)

Datum
12 maart 2025

Onze referentie
6242729

Bijlage(n)
3

Bijlage(n)

1. Kamerbrief rechtsbijstand
2. Adviesrapport commissie-Van der Meer II
3. Verzoek VKC Samen Recht Vinden

1. Aanleiding

Op 1 april 2025 staat een commissiedebat over het onderwerp gesubsidieerde rechtsbijstand gepland. U hebt eerder aangegeven de Tweede Kamer voor het commissiedebat te willen informeren over onder meer de toekomst van de sociale advocatuur en het adviesrapport van de commissie-Van der Meer II. Ook heeft de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid u verzocht te reageren op de brief d.d. 18 december 2024 van Samen Recht Vinden.¹ In de brief zal daarom daarop worden gereageerd.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de Kamerbrief en in te stemmen met verzending van de brief aan de Tweede Kamer voorafgaand aan het commissiedebat op 1 april 2025.

3. Kernpunten

- De Kamerbrief bestaat uit de volgende onderdelen:
 - o Toelichting visietraject en initiatieven rondom (de toekomst van) de sociale advocatuur;
 - o Beleidsreactie op het adviesrapport commissie-Van der Meer II;
 - o Reactie op de brief Samen Recht Vinden;

4. Toelichting

Kortheidshalve wordt voor de inhoud verwezen naar de Kamerbrief in de bijlage.

4.1. Politieke context

Vanuit onder meer de Tweede Kamer klinkt al meerdere jaren de roep om het dalend aanbod aan sociaal advocaten tegen te gaan en te investeren in de sociale advocatuur.

¹ Kamerstukken II 2024-2025, 2025Z01163.

Bij de begrotingsbehandeling van Justitie & Veiligheid op 20 november 2024 heeft Kamerlid Van Nispen (SP) een motie ingediend om alvast financiële middelen te reserveren voor de uitvoering van het advies van de commissie-Van der Meer II. De motie is niet aangenomen. Naar verwachting zal de Kamer tijdens het commissiedebat rechtsbijstand op 1 april a.s. (net als tijdens het plenair debat over het WvSv op 19 maart jl.) aansturen op uitvoering van de aanbevelingen van het rapport, met name waar de aanbevelingen zien op een investering in de vergoedingen, mogelijk volgt er dan weer een motie.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Toegang Rechtsbestel

Datum
12 maart 2025

Onze referentie
6242729

De Kamerleden Wijen-Nass (BBB) en Van Nispen (SP) hebben afzonderlijk van elkaar wederom Kamervragen gesteld over de uitstroom van jongeren uit de sociale advocatuur en de tarieven voor de sociale advocatuur. Deze sets Kamervragen worden beantwoord in lijn met de inhoud van onderhavige brief en worden voor de onderhavige brief verstuurd. Het Kamerlid Lahlah (PvdA / GroenLinks) heeft op 18 maart jl. Kamervragen gesteld over "de gaten in de Nederlandse rechtsbescherming en het effect daarvan op het vertrouwen in de overheid" n.a.v. het artikel "Het hele land door voor je burgerrecht" in de Groene Amsterdammer van 12 maart jl.² De inzet is om deze set Kamervragen voor het commissiedebat op 1 april a.s. beantwoord te hebben.

4.2. Financiële overwegingen

De jaarlijkse meerkosten van alle hoofdaanbevelingen in het rapport komen neer op € 31 – 38 miljoen. Voor sommige aanbevelingen heeft de commissie echter nog geen verwachte kosten kunnen aangegeven.

Op dit moment kunnen nog geen toezeggingen worden gedaan over het wel of niet doorvoeren van de aanbevelingen. Wel heeft u aangegeven dat u een prioritering wil aanbrengen in de eventuele doorvoering van de aanbevelingen. Deze prioritering hangt af van de vraag of er binnen de begroting ruimte gevonden kan worden en hoe groot deze zal zijn, daar valt op dit moment nog niks over te zeggen. Indien er middelen beschikbaar zijn wilt u eerst de aanbevelingen over het aanpassen van puntenaantallen en het verhogen van de toeslagen (inclusief de opvolgingstoelage) doorvoeren en als tweede het verhogen van het basispunttarief. Als derde wilt u de aanbeveling over de reiskostenvergoeding voor mediators oppakken. Gelet op deze prioritering zal op korte termijn onderzocht worden wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van het aanpassen van de puntenaantallen en de verhoging van de toeslagen. Dit vergt nadere uitwerking en afstemming en dat kost tijd.

Andere aanbevelingen zijn ingewikkelder en vergen een uitgebreide beleidsafweging. Een deel van de aanbevelingen, waaronder de kantoortoeslag, zullen betrokken worden bij het visietraject voor de toekomst van de sociale advocatuur.

4.3. Juridische overwegingen

Voor het aanpassen van de puntenaantallen is een aanpassing van het Besluit vergoedingen rechtsbijstand vereist. Dit moet met een algemene maatregel van bestuur (AMvB) gewijzigd worden. Om de aanpassing sneller in te laten gaan kan eventueel gewerkt worden met een anticiperende beleidsregel. Daarmee kunnen

² De Groene Amsterdammer, 12 maart 2025, *Het hele land door voor je burgerrecht*, via: www.groene.nl/artikel/het-hele-land-door-voor-je-burgerrecht.

de puntenaantallen die worden verhoogd alvast worden gewijzigd. Dit levert wel extra druk op de beschikbare capaciteit bij de uitvoering op. De puntenaantallen die worden verlaagd kunnen pas met de AMvB worden gewijzigd omdat een anticiperende beleidsregel enkel begunstigend mag zijn.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Toegang Rechtsbestel

4.4. Krachtenveld

Vanuit de sociale advocatuur wordt al meerdere jaren de oproep gedaan om de vergoedingen van de gesubsidieerde rechtsbijstand te verhogen. De Nederlandse orde van advocaten en Vereniging Sociale Advocatuur Nederland hebben hier op verschillende momenten ambtelijk en bij u of uw ambtsvoorganger op aangedrongen.

Datum
12 maart 2025

Onze referentie
6242729

4.5. Afstemming

De Kamerbrief is afgestemd met DFEZ en de Inspectie der Rijksfinanciën (ministerie van Financiën).

4.6. Communicatie

De Kamerbrief wordt uiterlijk in de week van 24 maart 2025 aan de Tweede Kamer gestuurd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.